

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра гри на музичних інструментах та вокально-хорових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор навчальних робіт
М. Б. Боднар
“30” серпня 2016 року



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ

з галузі 01 Освіта
за спеціальністю 014 Середня освіта
предметною спеціалізацією 014.13 Музичне мистецтво
за освітньо-професійною програмою бакалавра

Кременець – 2016 рік

Бойчук О.М., Пуцик О.А. Хорове диригування: [робоча програма нормативної навчальної дисципліни для студентів з галузі 01 Освіта за спеціальністю 014 Середня освіта предметною спеціалізацією 014.13 Музичне мистецтво за освітньо-професійною програмою бакалавра] / О.А. Пуцик. – Кременець, 2016. – 17 с.

30 серпня 2016 року

Розробники:

Бойчук Оксана Миколаївна – кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри гри на музичних інструментах та вокально-хорових дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка;

Пуцик О.А. – асистент кафедри гри на музичних інструментах та вокально-хорових дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри гри на музичних інструментах та вокально-хорових дисциплін

Протокол від 30 серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри



О. Г. Легкун

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціалізація, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 13	Галузь знань 01 Освіта	Нормативна	
	Спеціальність 014 Середня освіта		
Змістових модулів – 16	Предметна спеціалізація 014.13 Музичне мистецтво	Рік підготовки	
		1-4-й	1-4-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 390		1-8-й	1-8-й
		Лекції	
		Практичні, семінарські	
		Лабораторні	
		134 год.	26 год.
	Самостійна робота		
	256 год.	364 год.	
	Форма контролю:		
	екзамени – 1, 4, 5 сем. диференційовані заліки – 8 сем.	екзамени – 7, 8 сем. диференційовані заліки – 3, 5 сем.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-професійна програма: програма підготовки бакалавра		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35 % / 65 %

для заочної форми навчання – 1 % / 99 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Хорове диригування

Метою викладання навчальної дисципліни «Хорове диригування» є підготовка кваліфікованого фахівця, який володіє навичками техніки диригування та теоретичними знаннями необхідними для вокально-хорової роботи в школі та з хоровим колективом. Вивчення предмета дає необхідні знання і практичні уміння для організації і проведення вокально-хорової роботи в школі; сприяє всебічному розвитку музичних здібностей, творчої ініціативи й уяви, образної мови, музичного мислення, артистизму; виховує музичний смак та любов до хорового мистецтва; формує особистість музиканта-педагога, його професійну ерудицію. Таким чином, диригування, будучи спеціальною виконавською дисципліною, є одночасно і засобом музично-естетичного розвитку особистості майбутнього вчителя музики і формування його духовної культури.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Хорове диригування» є

- **методичні:**

- оволодіти методикою формування виконавсько-технічними навичками, необхідних для професійної диригентської роботи;
- оволодіти методикою виконавсько-диригентського аналізу хорової партитури;
- оволодіти методикою самостійної роботи над хоровими партитурами;
- оволодіти методикою розкриття ідейно-художнього змісту та виявлення стилістичних особливостей музичних творів за допомогою диригентських жестів;

- **пізнавальні:**

- засвоїти теоретичні основи диригентської техніки;
- ознайомились із широким колом музичних творів, різноманітних за ідейно-художнім змістом та музично-стилістичними особливостями;
- вирішування творчих завдань, пов'язаних із вмінням знаходити виражальні засоби та прийоми диригування задля втілення художнього задуму автора;
- засвоїти поняття про диригентський апарат, його складові частини та їх функції;

- **практичні:**

- практично оволодіти загальними принципами диригентських схем;
- практично оволодіти структурою руху сильних та слабких долей у диригентських схемах;
- оволодіти типами диригентських рухів: плечовим, ліктьовим, кистьовим;
- засвоїти три моменти початку диригентського виконання, поняття про аффтакт;
- оволодіти прийомами закінчення диригування твору;
- засвоїти розподіл функцій правої та лівої рук у процесі диригування;
- оволодіти плануванням виразності диригентського жесту з поділенням музичного твору на частини;
- практично засвоїти амплітуду жестів рук диригента під час виконання твору у повільному, помірному і швидкому темпах;
- практично засвоїти прийоми показу змінних динамічних відтінків (крещендо, дімінуендо, морендо);
- вміти диригувати твори, що написано у складних розмірах

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Хорове диригування» у студента формуються програмні **компетентності:**

Загальні:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях самостійно вивчати нові методи і форми роботи та використовувати новітні педагогічні технології у практичній діяльності.
- Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні (фахові, предметні):

- Здатність до організації та здійснення вокально-хорової діяльності з учнями з урахуванням анатомо-фізіологічних особливостей організму у різні вікові періоди.
- Здатність до художньої інтерпретації музичних творів на належному виконавському рівні.

Програмні результати навчання:

- Демонструвати виконавські навички гри на музичному інструменті в процесі фахової діяльності.
- Розуміти жанрові особливості музичного мистецтва у контексті вітчизняного та зарубіжного досвіду, володіти знаннями музичних стилів і напрямків різних епох.
- Організовувати вокально-хорову роботу в школі, враховуючи віковий та індивідуальний розвиток, особливості голосового апарату в учнів з метою збереження й укріплення їхнього здоров'я.
- Організовувати навчальну діяльність школярів з урахуванням їхніх фізіологічних особливостей, а також фізичного розвитку учнів з особливими потребами; оцінювати результати навчання з метою визначення стану успішності.
- Вирішувати навчальні проблеми, оригінально та творчо мислити у процесі конструювання, інтерпретації та реалізації нестандартних педагогічних ситуацій.
- Виявляти здатність до продовження навчання з деяким ступенем автономії, що проявляється саморозвитку та самокорекції знань, моделювання траєкторії особистісного самовдосконалення у галузі музикознавчих питань шкільної освіти.
- Демонструвати здатність грамотно записувати нотний текст, будувати лади, інтервали та акорди від певного звуку чи в тональності, транспонувати мелодію, структурно аналізувати музичні уривки.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 390 год. / 13 кредитів ECTS

3. Програма навчальної дисципліни

I семестр

Змістовий модуль 1. Теорія і техніка диригування. Диригентські вміння та навички

Тема 1. Предмет «Хорове диригування».

Короткі відомості з історії хорового диригування. Визначення поняття «Хорове диригування» та «диригент». Техніка диригування та її значення для вчителя музики; роль диригування в роботі з дитячим хоровим колективом.

Тема 2. Основи техніки диригування.

Підготовка диригентського апарату до оволодіння технікою, вправи для звільнення скутості диригентського апарату (рук, плеча, ліктя, передпліччя); диригентський апарат (руки, обличчя, корпус); диригентська постава (положення при диригуванні корпусу, ніг, голови, рук, кисті, ліктя); функції лівої та правої руки; основні принципи та характер диригентських жестів: свобода, ясність, економність, доцільність, точність, ритмічність.

Тема 3. Вивчення метричних схем. Тактування.

Структура, малюнок метричних схем, основні схеми тактування, принципи їх побудови, роль ауттакту в диригуванні (ясність, чіткість, тривалість, сила, виразність); засвоєння схеми дводольного метру, показ вступів і зняття. засвоєння схем тридольного метру (штрихи legato і nonlegato), показ вступів і зняття на різні долі такту, амплітуда жесту залежно від динамічних відтінків, показ різних тривалостей в тридольній схемі (початкове розмежування функцій рук), самостійна роль лівої руки в показі витриманих звуків.

Фази диригентського жесту: (дихання, удар, точка, відбиття); три моменти початку диригентського виконання (увага, замах, вступ), характер і типи замахів; прийоми показу початку і закінчення звучання; диригентські штрихи legato і non legato, їх вираження в диригентському жесті: відносно рівномірна швидкість руху, заокругленість ліній, м'яка "точка" (legato); прискорення до "точки", чітке її позначення (non legato).

Тема 4. Закріплення пройденого матеріалу в процесі вивчення двох шкільних пісень 1 – 2 класів середньої загальноосвітньої школи в простому розмірі.

Змістовий модуль 2. Навики диригентського виконавства.

Тема 5. Висотні положення (позиції) рук: верхня, середня, нижня. Засвоєння схеми чотиридольного метру (штрихи legato і non legato), показ вступів і зняття на різні долі такту, показ різних тривалостей в чотиридольній схемі. Принципи показу ритмічного малюнка при середній динаміці й помірних темпах;

Тема 6. Диригування трьох різнохарактерних хорових творів в основних метричних схемах. Музична термінологія.

II семестр

Змістовий модуль 3. Диригентські вміння та навички у шкільному репертуарі

Тема 1. Диригування три- та чотиридольної схем в різних темпах при звуковеденні legato, non legato, динаміці *mf*, *f*, *p*, вступи на різні долі такту.

Тема 2. Показ вступу після основної метричної долі такту в середньому темпі (так званий дроблений вступ) при звуковеденні legato і non legato. Продовження розвитку самостійності рук. Вправи для координації рухів лівої та правої рук. Вступи окремих голосів (функції рук при показі вступів різним голосам). Показ цезур і пауз між музичними фразами. Прийоми диригування при показі поступового посилення та послаблення сили звучання (*crescendo* і *diminuendo*, *pp* < *ff* > *pp*).

Тема 3. Диригування двох різнохарактерних пісень шкільного репертуару 1 – 2 класи (засвоєння поданого матеріалу). Усний виклад вступної бесіди до пісень.

Змістовий модуль 4. Комплексна диригентська робота над хоровими творами

Тема 4. Робота над хоровою партитурою. Початкові навички роботи з камертоном. Продовження роботи в напрямку розвитку внутрішнього слуху. Спів хорових партій. Вивчення одно-, дволінійних, дво-, чотириголосих партитур із супроводом і без нього, куплетної, куплетно-варіаційної, одночастинної, періодної форм. Робота над музично-поетичним текстом творів. Музичні терміни.

Тема 5. Художньо-диригентське виконавство. Диригування двох хорових творів а capella. Диригування двох творів з супроводом.

II курс, III семестр

Змістовий модуль 5. Теоретико-технічна база диригування

Тема 1. Диригентські вміння та навички. Поглиблення знань з теоретичних основ техніки диригування та вдосконалення вмінь, навичок диригування, набутих на I курсі при оволодінні диригентськими схемами (прості схеми, моменти вступів, зняття, звуковедення legato, non legato, продовження роботи над самостійністю лівої та правої рук). Засвоєння диригентського штриха staccato. Роль кисті при виконанні цього штриха. Різні види фермат (знімані, незнімані, на паузі, на тактовій рисці). Музична термінологія.

Тема 2. Диригування в розмірі 3/8 за три- та одnodольною схемами. Основні метричні схеми. Диригування в повільних темпах (дроблення основної метричної долі). Ритм. Поєднання різних ритмічних малюнків у правій та лівій руках.

Тема 3. Вивчення шкільного репертуару. Закріплення теоретичного матеріалу на вивченні шкільного репертуару 3 – 4 класів. Ознайомлення з репетиційним жестом (диригування однією рукою при одночасному співі і виконанні мелодії на інструменті).

Змістовий модуль 6. Диригентські вміння та навички у роботі над хоровими творами

Тема 4. Відтворення розмірів $2/2$, $3/2$ в диригентському жесті. Основні метричні схеми. Показ акцентів, прийоми їх відтворення у диригентському жесті, роль кисті в їх показі. Диригування в перемінних розмірах.

Тема 5. Робота над хоровою партитурою складена відповідно до вимог вивчення техніки диригування хорових партитур для різних складів хору (дитячих, жіночих, чоловічих і мішаних) дволінійного викладу з супроводом і без нього, гармонічного викладу з елементами поліфонії, різноманітних за змістом, музичною формою (куплетно-варіаційна, проста, дво-, тричастинна). Самостійний спів хорових партій. Визначення виконавських труднощів у творах, шляхи їх подолання. Робота над музично-поетичним текстом творів.

Тема 6. Засоби музичної виразності у диригентській навчальній практиці. Інтенаційна робота з камертоном. Диригування двох хорових творів а capella. Диригування двох хорових творів з супроводом.

IV семестр

Змістовий модуль 7. Художньо-технічне виконавство у шкільному репертуарі 3–4 класи

Тема 1. Продовження засвоєння диригентських схем у різних динамічних показниках, темпах, змішаному звуковеденні (штрихи). Диригування перемінних розмірів. Диригування творів у розмірі $5/4$ та $5/8$ за п'ятидольною схемою. Види групування розміру ($3+2$; $2+3$) та їх відтворення в різних диригентських схемах.

Тема 2. Динаміка. Роль афтакту (замаху) і амплітуди жесту в прийомах відтворення sforzando, subito piano, поступового збільшення (cresc.) та зменшення (diminuendo) динаміки.

Диригування в швидких темпах. Відпрацювання дрібної техніки, основу якої складає чітка робота кисті при невеликій амплітуді диригентського жесту. Залежність амплітуди жесту від темпу. Прийоми відтворення метру в різних темпах, дроблення, збільшення амплітуди жесту залежно від швидкого чи повільного темпів.

Тема 3. Диригування двох різнохарактерних пісень шкільного репертуару 3 – 4 класи для закріплення поданого технічного матеріалу. Робота над репетиційним жестом. Художньо-емоційний розвиток у навчальних хорових творах.

Змістовий модуль 8. Робота над багатоголосними партитурами.

Тема 4. Засвоєння прийомів показу пунктирного ритму. Продовження роботи в напрямку розвитку внутрішнього слуху. Вивчення три- і чотирилінійних партитур для різних складів хорів з супроводом і без нього. Спів хорових партій. Гармонічний (вертикаль) та мелодичний (горизонталь) співацький аналіз творів. Музична термінологія.

Тема 5. Диригування двох хорових творів а capella та двох творів з супроводом різних за характером. Емоційно-художній образ виконання.

III курс, V семестр

Змістовий модуль 9. Теорія і техніка диригування

Тема 1. Техніка диригування. Поглиблення та вдосконалення вмінь та навичок диригування набутих на попередніх курсах. Диригування творів у розмірах $9/8$ та $12/8$ відповідно до три- та чотиридольної схем у повільних та швидких темпах.

Відпрацювання прийомів плавного звуковедення у дуже повільних темпах. Загальні правила застосування основних метричних схем до різних розмірів. Тактування синкоп. Музична термінологія.

Тема 2. Вивчення шкільного репертуару. Вивчення 2–3 пісень з репертуару 5–6 класів загальноосвітньої школи. Повторення пісень шкільного репертуару 1 – 4 класів, що вивчалися на попередніх курсах для використання їх у класній та позакласній роботі під час проходження педагогічної практики.

Змістовий модуль 10. Комплексна диригентська робота над хоровими партитурами

Тема 3. Диригування розмірів $6/4$, $6/8$ за дво- та шестидольною схемами. Закріплення диригування у вже вивчених диригентських схемах. Засвоєння диригентського звуковедення marcato. Роль кисті при виконанні цього штриха.

Відпрацювання змішаних (плавного, підкресленого, стакатного) прийомів звуковедення у різних темпах.

Тема 4. Робота над хоровою партитурою. Робота над партитурою проводиться в тому напрямку, що і на попередніх курсах, вводиться самостійне вивчення хорових партитур під контролем викладача. Хорові твори повинні бути складнішими за формою, музичною мовою, викладом тощо. Прийоми роботи по розучуванню хорового твору, використання репетиційного жесту.

Тема 5. Диригування двох хорових творів а capella та двох творів з супроводом різних за характером. Емоційно-художній образ виконання.

VI семестр

Змістовий модуль 11. Диригентські вміння та навички у вивченні пісенно-шкільного репертуару 5 – 6 класи

Тема 1. Техніка диригування. Диригування складних розмірів $7/4$, $7/8$ за семидольною схемою в помірному та помірньо-швидкому темпі. Удосконалення техніки диригування в розмірах:

- $9/8$, $9/4$ за дев'яти- і тридольною схемою;
- $12/4$, $12/8$ за дванадцяти та чотиридольною схемами;
- при чергуванні простих і складних розмірів.

Тема 2. Диригування на раз (одnodольна схема) у розмірах $3/4$, $3/8$, $2/4$. Відпрацювання чіткості жесту в творах дуже швидкого темпу.

Тема 3. Вивчення шкільного репертуару. Вивчення 2–3 пісень для 5 – 6 класів загальноосвітньої школи.

Змістовий модуль 12. Диригентська майстерність.

Тема 4. Робота над партитурою проводиться в тому напрямку, що і в попередніх семестрах. Використання знань з гармонії, аналізу музичних форм, сольфеджіо, музичної літератури, української народної творчості в роботі над розгорнутим аналізом хорової партитури. Музична термінологія.

Тема 5. Диригування одного хорового твору а capella та одного хорового твору з супроводом різних за характером. Емоційно-художній образ виконання.

IV курс, VII семестр

Змістовий модуль 13. Диригентсько-хорова майстерність

Тема 1. Техніка диригування. Використання диригентської техніки в усій її різноманітності для втілення конкретного художнього образу твору. Музична термінологія.

Тема 2. Вивчення шкільного репертуару. Виконання 2–3 творів шкільної програми за 7–8 класи загальноосвітньої школи.

Тема 3. Самостійна диригентсько-художня робота над двома піснями шкільного для 5–6 класів загальноосвітньої школи.

Змістовий модуль 14. Робота над хоровими партитурами

Тема 4. Поглиблення знань з вивчення хорових партитур шляхом ознайомлення зі складними формами викладу, а саме: шестилінійні хори, твори з солістами і т.д. Гра партитури хорового твору а capella. Спів хорових партій в гармонічному та мелодичному строї.

Тема 5. Диригування одного хорового твору державної атестації з хором колективом. Диригування одного хорового твору з концертмейстером.

VIII семестр

Змістовий модуль 15. Засоби викладу пісенного матеріалу у педагогічній шкільній практиці

Тема 1. Диригування двох різнохарактерних пісень шкільного репертуару для 7–8 класів загальноосвітньої школи. Спів у власному супроводі. Повторення пісень за 5–8

класи з метою використання їх у класній та позакласній роботі під час проходження педагогічної практики в школі.

Тема 2. Використання диригентської техніки для втілення конкретно-емоційного образу твору.

Змістовий модуль 16. Художньо-диригентська майстерність

Тема 3. Робота над хоровими партитурами державної атестації. Елементи репетиційної роботи. Гра партитури одного хорового твору. Спів хорових партій. Диригентсько-виконавська робота над хоровими творами державної атестації з навчальним хоровим колективом.

Засвоєння усіх тем навчальної програми здійснюється на основі хорового та шкільного репертуару.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма			Заочна форма		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі	
		Лаб.	Самост.		Лаб.	Самост.
Модуль 1 І семестр						
Змістовий модуль 1. Теорія і техніка диригування. Диригентські вміння та навички						
Тема 1. Предмет «Хорове диригування»	7	1	6	16	1	15
Тема 2. Основи техніки диригування	8	2	6			
Тема 3. Вивчення метричних схем. Тактування.	9	3	6	8		8
Тема 4. Розучування двох шкільних пісень 1 – 2 класи в простому розмірі.	8	2	6	9	1	8
Разом за змістовим модулем 1	32	8	24	33	2	31
Змістовий модуль 2. Навики диригентського виконавства						
Тема 5. Основи техніки диригування	11	5	6	7		7
Тема 6. Диригування нескладних 3-4 різнохарактерних хорових творів в основних метричних схемах.	10	4	6	8	1	7
ІНДЗ	8	-	8	7	-	7
Разом за змістовим модулем 2	29	9	20	22	1	21
Разом за модуль І	61	17	44	55	3	52
Модуль 2 ІІ семестр						
Змістовий модуль 3. Диригентські навички у шкільному репертуарі						
Тема 1. Диригування три- та чотиридольної схем в різних темпах при звуковеденні legato, non legato	9	3	6	5	1	4
Тема 2. Показ вступу після основної метричної долі такту в середньому темпі (так званий дроблений вступ) при звуковеденні legato і non legato.	9	3	6	3		3
Тема 3. Диригування двох різнохарактерних пісень шкільного репертуару 1 – 2 класи	9	3	6	9	1	8
Разом за змістовим модулем 3	27	9	18	17	2	15
Змістовий модуль 4. Комплексна диригентська робота над хоровими творами						

Тема 4. Робота над хоровою партитурою.	8	4	4	5		5
Тема 5. Художньо–диригентське виконавство.	11	5	6	6	1	5
ІНДЗ	8	-	8	7		7
Разом за змістовим модулем 4	27	9	18	18	1	17
Разом за модуль II	54	18	36	35	3	32
Всього годин	115	35	80	90	6	84
Модуль 3 III семестр						
Змістовий модуль 5. Теоретико-технічна база диригування						
Тема 1. Диригентські вміння та навички. Засвоєння диригентського штриха staccato.	8	4	4	8		8
Тема 2. Диригування в розмірі 3/8 за три- та однодольною схемами.	6	2	4	9	1	8
Тема 3. Вивчення шкільного репертуару.	6	2	4	9	1	8
Разом за змістовим модулем 5	20	8	12	26	2	24
Змістовий модуль 6. Диригентські вміння та навички у роботі над хоровими творами						
Тема 4. Відтворення розмірів 2/2, 3/2 в диригентському жесті. Показ акцентів. Диригування в перемінних розмірах.	7	3	4	7		7
Тема 5. Робота над партитурою.	7	3	4	8	1	7
Тема 6. Засоби музичної виразності у диригентській навчальній практиці.	7	3	4	7		7
ІНДЗ	6	-	6	7		7
Разом за змістовим модулем 6	27	9	18	29	1	28
Разом за модуль III	47	17	30	55	3	52
Модуль 4 IV семестр						
Змістовий модуль 7. Художньо-технічне виконавство у шкільному репертуарі 3 – 4 класи						
Тема 1. Диригування творів у розмірі 5/4 та 5/8 за п'ятидольною схемою. Види групування розміру (3+2; 2+3) та їх відтворення в різних диригентських схемах.	8	4	4	5	1	4
Тема 2. Роль афтакту і амплітуди жесту в прийомах відтворення sforzando, subito piano, (cresc.) та (diminuendo).	7	3	4	3		3
Тема 3. Диригування двох різнохарактерних пісень шкільного репертуару 3 – 4 класи для закріплення поданого технічного матеріалу.	8	2	6	9	1	8
Разом за змістовим модулем 7	23	9	14	17	2	15
Змістовий модуль 8. Робота над партитурами хорової літератури						
Тема 4. Засвоєння прийомів показу пунктирного ритму. Гармонічний (вертикаль) та мелодичний (горизонталь) співацький аналіз творів.	10	4	6	5		5
Тема 5. Диригування двох хорових творів а capella та двох творів з супроводом різних за характером. Емоційно-художній образ виконання	11	5	6		1	
ІНДЗ	6	-	6	7		7
Разом за змістовим модулем 8	27	9	18	18	1	17
Разом за модуль 4	50	18	32	35	3	32

Всього годин	97	35	62	90	6	84
Модуль 5 V семестр						
Змістовий модуль 9. Теорія і техніка диригування						
Тема 1. Техніка диригування. Диригування творів у розмірах 9/8, 12/8 відповідно до три-та чотиридольної схем у повільних та швидких темпах.	11	5	6	13	1	12
Тема 2. Вивчення шкільного репертуару. Вивчення 2-3 пісень з репертуару 5 – 6 класи.	9	3	6	13	1	12
Разом за змістовим модулем 9	20	8	12	26	2	24
Змістовий модуль 10. Комплексна диригентська робота над хоровими партитурами						
Тема 3. Диригування розмірів 6/4, 6/8 за дво- та шестидольною схемами. Засвоєння диригентського звуковедення marcato. Роль кисті при виконанні цього штриха.	10	4	6	7		7
Тема 4. Хорові твори складніші за формою, музичною мовою, викладом тощо. Використання репетиційного жесту у роботі з навчальними творами.	8	2	6	8	1	7
Тема 5. Диригування двох хорових творів а capella та двох творів з супроводом різних за характером. Емоційно-художній образ виконання.	9	3	6	7		7
ІНДЗ	6	-	6	7		7
Разом за змістовим модулем 10	33	9	24	29	1	28
Разом за модуль 5	53	17	36	55	3	52
Модуль 6 VI семестр						
Змістовий модуль 11. Диригентські вміння та навички у вивченні пісенно-шкільного репертуару 5 – 6 класи						
Тема 1. Техніка диригування. Диригування складних розмірів 7/4, 7/8 за семидольною схемою в помірному та помірно-швидкому темпі.	8	4	4	5	1	4
Тема 2. Диригування на раз (одnodольна схема) у розмірах 3/4, 3/8, 2/4.	6	2	4	3		3
Тема 3. Вивчення шкільного репертуару. Вивчення 2-3 пісень 5 – 6 класів	7	3	4	9	1	8
Разом за змістовим модулем 11	21	9	12	17	2	15
Змістовий модуль 12. Диригентська майстерність						
Тема 4. Робота над партитурою. Музична термінологія	9	3	6	5		5
Тема 5. Диригування двох хорових творів а capella та двох хорових творів з супроводом різних за характером.	10	6	4	6	1	5
ІНДЗ	6	-	6	7		7
Разом за змістовим модулем 12	25	9	16	18	1	17
Разом за модуль 6.	46	18	28	35	3	32
Всього годин	99	35	64	90	6	84
Модуль 7 VII семестр						
Змістовий модуль 13. Диригентсько-хорова майстерність						

Тема 1. Техніка диригування. Використання диригентської техніки в усій її різноманітності для втілення конкретного художнього образу твору. Музична термінологія.	8	4	4	9	1	8
Тема 2. Вивчення шкільного репертуару. Студент повинен вивчити 2-3 твори шкільної програми за 7-8 класи.	8	4	4	9	1	8
Тема 3. Самостійна диригентсько-хорова робота над двома шкільними піснями 5-6 класи.	4	-	4	8		8
Разом за змістовим модулем 13	20	8	12	26	2	24
Змістовий модуль 14. Робота над хоровими партитурами						
Тема 4. Поглиблення знань по вивченню хорових партитур шляхом ознайомлення зі складними формами викладу, а саме: шестилінійні хори, твори з солістами і т.д. Гра партитури хорового твору а capella. Спів хорових партій в гармонічному та мелодичному строї.	8	4	4	11		11
Тема 5. Диригування одного хорового твору державної атестації з хоровим колективом. Диригування одного хорового твору з концертмейстером.	9	5	4	11	1	10
ІНДЗ	6	-	6	7		7
Разом за змістовим модулем 14	23	9	14	29	1	28
Разом за модуль 7	43	17	26	55	3	52
Модуль 8 VIII семестр						
Змістовий модуль 15. Засоби викладу пісенного матеріалу у педагогічній шкільній практиці						
Тема 1. Диригування двох різнохарактерних пісень шкільного репертуару 7 – 8 класи. Спів у власному супроводі. Повторення пісень за 5 – 8 класи з метою використання їх у класній та позакласній роботі під час проходження педагогічної практики в школі.	6	2	4	15	1	14
Тема 2. Використання диригентської техніки для втілення конкретно-емоційного образу твору.	6	2	4	13	1	12
Разом за змістовий модуль 15	12	4	8	28	2	26
Змістовий модуль 16. Художньо – диригентська майстерність						
Тема 3. Робота над хоровими партитурами державної атестації. Передача художнього образу та характеру твору у жесті.	8	4	4	16	2	14
Тема 4. Диригентсько-виконавська робота над хоровими творами державної атестації.	10	4	6	13	1	12
ІНДЗ	6		6	8		8
Разом за змістовий модуль 16	24	8	16	37	3	34
Разом за модуль 8	36	12	24	65	5	60
Всього годин	79	29	50	120	8	112
Всього за вивчення дисципліни	390	134	256	390	26	364

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1.1.1.	Предмет «Хорове диригування»	1	1
1.1.2.	Основи техніки диригування	2	
1.1.3.	Вивчення метричних схем. Тактування.	3	
1.1.4.	Розучування двох шкільних пісень 1–2 класи в простому розмірі.	2	1
1.2.5.	Основи техніки диригування	5	
1.2.6.	Диригування нескладних 3-4 різнохарактерних хорових творів в основних метричних схемах.	4	1
2.3.1	Диригування три- та чотиридольної схем в різних темпах при звуковеденні legato, non legato	3	1
2.3.2	Показ вступу після основної метричної долі такту в середньому темпі (так званий дроблений вступ) при звуковеденні legato і non legato.	3	
2.3.3.	Диригування двох різнохарактерних пісень шкільного репертуару 1 – 2 класи	3	1
2.4.4	Робота над хоровою партитурою.	4	
2.4.5.	Художньо – диригентське виконавство.	5	1
3.5.1	Диригентські вміння та навички.	4	
3.5.2.	Диригування в розмірі 3/8 за три- та однодольною схемами.	2	1
3.5.3.	Вивчення шкільного репертуару.	2	1
3.6.4	Відтворення розмірів 2/2, 3/2 в диригентському жесті.	3	
3.6.5.	Робота над партитурою складена відповідно до вимог вивчення техніки диригування хорових партитур для різних складів хору	3	1
3.6.6.	Засоби музичної виразності у диригентській навчальній практиці.	3	
4.7.1.	Диригування творів у розмірі 5/4 та 5/8 за п'ятидольною схемою. Види групування розміру (3+2; 2+3) та їх відтворення в різних диригентських схемах.	4	1
3.7.2.	Роль афтакту і амплітуди жесту в прийомах відтворення sforzando, subito piano, (cresc.) та (diminuendo).	3	
3.7.3.	Диригування двох різнохарактерних пісень шкільного репертуару 3 – 4 класи для закріплення оданого технічного матеріалу.	2	1
4.8.4	Засвоєння прийомів показу пунктирного ритму. Гармонічний (вертикаль) та мелодичний (горизонталь) співацький аналіз творів.	4	
4.8.5.	Диригування двох хорових творів a capella та двох творів з супроводом різних за характером. Емоційно-художній образ виконання	5	1
5.9.1	Техніка диригування. Диригування творів у розмірах 9/8, 12/8 відповідно до три- та чотиридольної схем у повільних та швидких темпах.	5	1
5.9.2.	Вивчення шкільного репертуару. Вивчення 2-3 пісень з репертуару 5 – 6 класи.	3	1

5.10.3	Диригування розмірів 6/4, 6/8 за дво- та шестидольною схемами. Засвоєння диригентського звуковедення <i>marcato</i> . Роль кисті при виконанні цього штриха.	4	
5.10.4.	Робота над хоровою партитурою. Хорові твори складніші за формою, музичною мовою, викладом тощо. Прийоми роботи по розучуванню хорового твору, використання репетиційного жесту.	2	1
5.10.5	Диригування двох хорових творів а <i>capella</i> та двох творів з супроводом різних за характером. Емоційно-художній образ виконання.	3	
6.11.1	Техніка диригування. Диригування складних розмірів 7/4, 7/8 за семидольною схемою в помірному та помірнo-швидкому темпі.	4	1
6.11.2.	Диригування на раз (однoдольна схема) у розмірах 3/4, 3/8, 2/4.	2	
6.11.3.	Вивчення шкільного репертуару. Вивчення 2-3 пісень 5 – 6 класи	3	1
6.12.4.	Робота над партитурою. Музична термінологія	3	
6.12.5	Диригування одного хорового твору а <i>capella</i> та одного хорового твору з супроводом різних за характером.	6	1
7.13.1	Техніка диригування. Використання диригентської техніки в усій її різноманітності для втілення конкретного художнього образу твору. Музична термінологія.	4	1
7.13.2	Вивчення шкільного репертуару. Розучування 2-3 твори шкільної програми за 7-8 класи.	4	1
7.14.4	Поглиблення знань по вивченню хорових партитур шляхом ознайомлення зі складними формами викладу, а саме: шестилінійні хори, твори з солістами і т.д. Гра партитури хорового твору а <i>capella</i> . Спів хорових партій в гармонічному та мелодичному строї.	4	
7.14.5.	Диригування одного хорового твору державної атестації з хоровим колективом. Диригування одного хорового твору з концертместером.	5	1
8.15.1.	Диригування двох різнохарактерних пісень шкільного репертуару 7 – 8 класи. Спів у власному супроводі. Повторення пісень за 5 – 8 класи з метою використання їх у класній та позакласній роботі під час проходження педагогічної практики в школі.	2	1
8.15.2	Тема 2. Використання диригентської техніки для втілення конкретно-емоційного образу твору.	2	1
8.16.3	Робота над хоровими партитурами державної атестації. Передача художнього образу та характеру твору у жесті.	4	2
8.16.4.	Диригентсько-виконавська робота над хоровими творами державної атестації з навчальним хоровим колективом.	4	1
	Всього годин	134	26

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Закріплення основ техніки диригування, метричні схеми, види звуковедення. диригентські навички та вміння.	98	

	Музична термінологія. Опанування технічними складнощами в диригуванні у хорових творах.		
2	Робота над хоровою партитурою а capella: спів хорових партій, фортепіанне виконання партитури (3-4 курси), виконавські труднощі для хору та диригента. Вивчення напам'ять два хорових твори. Робота над технікою виконання екзаменаційної програми	68	
3	Самостійна робота у розучуванні музичних творів (хоровий, шкільний репертуар). Робота над передачею художньо –емоційного образу у музичних творах.	38	
4	ІНДЗ: аналіз хорових творів а capella письмово.	52	
	Всього годин	256	

7. Індивідуальні завдання

Виконання індивідуально-дослідних завдань (ІНДЗ): написання аналізу хорових партитур, що вивчаються (загальний, музично-теоретичний, вокально-хоровий, виконавський)

8. Методи навчання

Пояснення, розповідь, бесіда, створення ситуації пізнавальної новизни, практичні вправи, демонстрація, методи стимулювання інтересу до навчання, самоконтроль, виконання творчих завдань, створення ситуації зацікавленості.

9. Методи контролю

Усний, індивідуальний та практичний контроль.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2				ІНДЗ	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
10	10	20	10	10	10	25	5	100

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота						ІНДЗ	Екзамен	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
5	5	5	5	5	5	5	65	100

11. Критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів (екзамен, диференційний залік)

А	Студент володіє навичками техніки диригування та музично-теоретичними знаннями, необхідними для керування хоровими колективами, різними за складом учасників, демонструє всебічний аналіз хорових партитур, що
---	--

5 (відмінно)	вивчаються (музично-теоретичний, вокально-хоровий, виконавський). Володіє методикою самостійної роботи над хоровою партитурою. Має творчий підхід у виконанні хорових творів. Студент добре виконує партитури хорових творів (3 – 4 курси) в передбаченому темпі та характері хорового твору. Добре орієнтується у музичній термінології.
B 4,5 (добре)	Студент має добрі виконавсько-технічні навички, виконує самостійну роботу, без суттєвих помилок, може проаналізувати свої недоліки, неточності та виправити їх самостійно. Студент досить впевнено, виразно грає партитуру на фортепіано, виразно співає хорові партії і робить досить повний аналіз хорової партитури. Добре орієнтується у музичній термінології.
C 4 (добре)	Студент практично оволодів загальними принципами диригентських схем, засвоїв розподіл функцій правої руки та лівої руки у процесі диригування, але допускає незначні помилки у виконавській роботі, які потребують допомоги викладача, трапляються недоліки у вирішенні творчих завдань. Студент недостатньо виразно виконує партитуру на фортепіано(3-4 курси). також не дуже виразно співає хорові партії, трапляються недоліки в аналізі хорової партитури. У музичній термінології орієнтується не впевнено з помилками.
D, E 3,5; 3 (задовільно)	Студент не завжди самостійно може працювати над хоровою партитурою, над виявленням стилістичних особливостей музичного твору (партитури) за допомогою диригентських жестів, спостерігаються помилки в інтерпретації та побудові виконавського плану, але є певні позитивні зміни у музичній діяльності студента. Студент не завжди може самостійно зробити аналіз хорової партитури, не зовсім «по хоровому» виконує партитуру на фортепіано (3-4 курси), але є певний ріст у виконанні хорових партій (співати партитури).
FX 2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Студент частково володіє загальними принципами диригентських схем. Не володіє прийомами афтакту, прийомами розподілу функцій правої та лівої рук у процесі диригування. Студент виконує тільки окремі фрагменти хорового твору, що виконується на фортепіано (3-4 курси). Студент не може виконати (заспівати) всі хорові партії твору, який він повинен показати за програмою курсу.
F 1 (незадовільно)	Студент не володіє виконавсько-технічними навичками, необхідними для диригентської роботи. Студент не володіє методикою самостійної роботи над хоровою партитурою. Студент не має навичок аналізу та виконання партитур хорових творів різних за стильовими особливостями, не володіє методикою аналізу хорової партитури, що виконується, не володіє методикою виконання хорових партитур на фортепіано (3-4 курси).

Шкала оцінювання знань та вмінь студентів під час підсумкового контролю, яка передбачає співвідношення питомої ваги результатів поточного й проміжного контролю та результатів задачі підсумкового модульного контролю:

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	Екзаменаційна оцінка	
			Результати Зм. модуля 1 та Зм. модуля 2	Результати задачі екзамену
A	Відмінно	90-100	27-30	63-70
B	Добре	82-89	24-26	58-62
C	Добре	75-81	22-23	53-57

Б	Задовільно	67-74	20-21	47-52
Е	Задовільно	60-66	18-19	42-46
FX	Незадовільно	35-59	10-17	25-41
Х	Незадовільно	0-34	0-9	0-24

12. Рекомендована література

Базова

1. Дирижирование : Учеб. пособие для пед. учеб. заведений и музык. колледжей / Л. А. Безбородова . – Москва : Флинта, 2000 . – 213 с.
2. Доронюк В. Д. Курс техніки диригування : навчально-методичний посібник [для викладачів і студентів вищих навчальних закладів і вчителів шкіл різного типу] / В. Д. Доронюк. – Івано-Франківськ, 2004. – 292 с.
3. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика): Навч. посіб. / А. Т. Смирнова. – Харків, 2000. – 180 с.
4. Шумська Л. Ю. Хорове диригування: навчальний посібник / Л. Ю. Шумська. – Ніжин : НДУ імені Миколи. Гоголя, 2011. – 176 с.

Допоміжна

1. Антонєць Н. П. Спілкування на уроці музики / Антонєць Н. П. – Дрогобич: Коло, 2002. – 111 с.
2. Апалькова І. Хорознавчий лексикон: посібник з хорознавства/ Апалькова І. - Скланка Часу Zeitglas, 2011 р. – 108 с.
3. Бурбан М. І. Українські хори та диригенти: Монографія / Михайло Бурбан. — Дрогобич: Посвіт, 2007.— 672 с.
4. Живов В. Л. Хоровое исполнительство: Теория. Методика. Практика. Учеб. пособие для студ. высш. учеб. Заведений / Л. В. Живов. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2003. – 272 с.
5. Кожевников Б. В. Хоровой класс – творческая лаборатория будущего учителя музыки //Вісник ЛДПУ імені Тараса Шевченка. - 2002. - № 6 (50).- С. 108 - 114.
6. Кушніренко А. Веселкові передзвони. Вокально-хорові твори / Анатолій Кушніренко. – К.: Музична Україна, 2003. – 217 с.
7. Сенченко Л. Українська сучасна хорова література/ Л. Сенченко. – Рівне: РДГУ, 2002. – 80 с.
8. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика): Навч. посіб. / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х.: ХДПУ, 2000. – 180 с.
9. Хорові та вокальні твори / М. Я. Попенко. - Ужгород : Ліра : 2007. – 266 с.
10. Хорові твори на тексти Івана Франка / Редактор-упорядник Степан Дацюк. – Дрогобич: Коло, 2005. – 96 с.
11. Шеметов П. Школа концертно-дирижерського мистецтва. - Харків: Лівий берег, 2004. – 302 с.